

- BIJLAGE 3 -

"BIJLAGE 4.1.9.2.3.1.**VOORSCHRIFTEN INZAKE MILIEUBELEIDSMATREGELEN,
MILIEUPROGRAMMA'S EN MILIEUBEHEERSYSTEMEN****A. Milieubeleidsmaatregelen en milieuprogramma's**

1. Zowel het bedrijfsmilieubeleid als het milieuprogramma voor de locatie moeten schriftelijk worden vastgelegd. De desbetreffende documenten maken duidelijk hoe het milieuprogramma en het milieubeheersysteem van de locatie zich verhouden tot het beleid en de systemen van de bedrijf in zijn geheel.
2. Het bedrijfsmilieubeleid moet worden vastgesteld en op gezette tijden opnieuw bezien, met name in het licht van de milieuaudits, en waar nodig bijgesteld, op het hoogste bedrijfsbeleidsniveau. Een en ander wordt aan het personeel medegedeeld en voor het publiek beschikbaar gesteld.
3. *Het bedrijfsmilieubeleid moet gebaseerd zijn op de beleidlijnen in afdeling D..*

Naast het in acht nemen van alle pertinente milieuvoorschriften die van toepassing zijn, wordt met het beleid ook de voortdurende verbetering van de prestaties op milieugebied beoogd.

Het milieubeleid en het programma voor de locatie moeten in het bijzonder gericht zijn op de thema's in afdeling C.

4. Milieudoelstellingen

Het bedrijf omschrijft zijn milieudoelstellingen op alle betrokken niveaus in het bedrijf.

De doelstellingen dienen in overeenstemming te zijn met het milieubeleid en waar mogelijk worden er cijfers in opgenomen waarop het bedrijf zich vastlegt wat betreft de gestage verbetering van de milieuprestaties binnen vastgestelde termijnen.

5. *Milieuprogramma voor de locatie*

Het bedrijf stelt een programma ter bereiking van de doelstellingen op de locatie vast en houdt hieraan de hand. Dit programma behelst het volgende :

- a) de bepaling van de verantwoordelijkheid voor de doelstellingen voor elke functie in en op elk niveau van het bedrijf ;
- b) de middelen om deze doelstellingen te bereiken .

Voor het milieubeheer van projecten betreffende nieuwe ontwikkelingen, of nieuwe of gewijzigde produkten, diensten of procédés worden afzonderlijke programma's opgesteld ter bepaling van :

- 1) de milieudoelstellingen die dienen te worden bereikt :
- 2) de methoden om die te bereiken ;
- 3) de te volgen procedures bij veranderingen en wijzigingen in de loop van de uitvoering van projecten ;
- 4) de eventueel noodzakelijke bijsturingsmechanismen, de wijze waarop die in werking moeten treden en waarop in de praktijk wordt nagegaan of zij voldoende zijn.

B. Milieubeheersystemen

Het milieubeheersysteem moet zodanig worden opgezet, ten uitvoer gelegd en in stand gehouden dat aan de onderstaande voorschriften wordt voldaan .

1 *Milieubeleid, -doelstellingen en -programma's*

Vaststelling en periodieke toetsing, met in voorkomend geval herziening, van milieubeleid, -doelstellingen en -programma's voor de locatie van het bedrijf op het hoogste passende bedrijfsbeleidsniveau.

2 *Organisaties en personeel*

Verantwoordelijkheid en autoriteit

Omschrijving en documentatie van verantwoordelijkheid, autoriteit en onderlinge betrekkingen van de belangrijkste personeelsleden die werkzaamheden met milieueffect leiden, uitvoeren en volgen.

Directievertegenwoordiger

Aanwijzing van een directievertegenwoordiger die over de verantwoordelijkheid en autoriteit beschikt om te zorgen voor de uitvoering en instandhouding van het beheerssysteem.

Personeel, communicatie en opleiding

Het personeel op alle niveaus bewust maken van :

- a) het belang van de inachtneming van het milieubeleid en de milieudoelstellingen, en van voorschriften die op grond van het vastgelegde beheerssysteem van toepassing zijn;
- b) de potentiële gevolgen van hun werkzaamheden voor het milieu en het ecologisch nut van verbeterde prestaties ;
- c) hun rol en verantwoordelijkheid bij het tot stand brengen van het milieubeleid en de milieudoelstellingen, en bij de naleving van de voorschriften van het beheerssysteem ;
- d) de mogelijke gevolgen van afwijkingen van de afgesproken werkprocedure.

De identificatie van opleidingsbehoeften en het verstrekken van passende opleiding aan alle personeelsleden wier werk significante gevolgen voor het milieu kan hebben.

Het bedrijf stelt procedures vast en houdt deze in stand voor het ontvangen, documenteren en beantwoorden van (interne en externe) mededelingen van betrokken en belanghebbende partijen over zijn milieu-effecten en milieubeleid.

3. *Milieu-effecten*

Milieu-effectbeoordeling en -registratie

Bestudering en evaluatie van milieu-effecten van de bedrijfsactiviteiten die door de locatie veroorzaakt worden en aanleggen van een register van als significant onderkende effecten. Hierbij moeten voor zover dienstig de volgende aspecten worden gezien :

- a) al dan niet gecontroleerde emissies in de lucht ;
- b) al dan niet gecontroleerde lozingen in water of riolen ;
- c) vaste en andere afvalstoffen, met name gevaarlijke afvalstoffen ,
- d) bodemvervuiling ;

- e) gebruik van bodem, water, brandstoffen, energie en andere natuurlijke hulpbronnen ;
- f) warmte-afgifte, geluids- en geurhinder, stof, trillingen en visuele hinder;
- g) effecten voor welbepaalde delen van het milieu en ecosystemen ;

Hierbij moeten de effecten in aanmerking worden genomen die voortvloeien uit, of wellicht zullen voortvloeien uit :

- 1) de normale bedrijfsomstandigheden ;
- 2) abnormale bedrijfsomstandigheden ;
- 3) incidenten, ongevallen en potentiële noodsituaties ;
- 4) activiteiten in het verleden, huidige en geplande activiteiten.

Register van wettelijke, regelgevende en andere beleidsvoorschriften

Het bedrijf stelt procedures vast en houdt deze in stand voor het registreren van alle wettelijke, regelgevende en andere beleidsvoorschriften met betrekking tot de aan zijn activiteiten, produkten en diensten verbonden milieuaspecten.

4 *Operationele controle*

Vaststelling van werkprocedures

Omschrijving van functies, activiteiten en processen die van invloed zijn of kunnen zijn op het milieu, en relevant zijn voor beleid en doelstellingen van het bedrijf.

Planning en beheersing van deze functies, activiteiten en processen met bijzondere aandacht voor :

- a) gedocumenteerde werkinstructies waarin wordt beschreven hoe de activiteit moet worden verricht, hetzij door werknemers van het bedrijf zelf of door anderen namens het bedrijf; deze instructies moeten voorzien in situaties waarin het ontbreken van dergelijke instructies tot niet-naleving van het milieubeleid zou kunnen leiden ;
- b) procedures voor aankooptransacties en werkzaamheden onder contract, ten einde ervoor te zorgen dat leveranciers en names de organisatie optredende personen het milieubeleid van het bedrijf in acht nemen, voor zover dit op hen betrekking heeft;
- c) bewaking en beheersing van relevante bedrijfsproceskenmerken (bij voorbeeld effluenten en afvalverwijdering) ;
- d) goedkeuring van geplande processen en uitrusting;

- e) prestatiecriteria, die in schriftelijke normen moeten worden vastgelegd.

Controle

Controle door het bedrijf op de naleving van de voorschriften van het bedrijfsmilieubeleid, het milieuprogramma en het milieubeheersysteem voor de locatie, alsmede van de voorschriften inzake het aanleggen en bijhouden van bestanden van de resultaten.

Voor elke relevante activiteit of sector houdt zulks in :

- a) identificatie en documentatie van de te verzamelen controlegegevens ;
- b) specificatie en documentatie van de te hanteren controleprocedures ;
- c) vaststelling en documentatie van aanvaardingscriteria en van de te nemen maatregelen wanneer de resultaten ontoereikend zijn ;
- d) evaluatie en documentatie van de deugdelijkheid van vroeger verworven controlegegevens wanneer de controlesystemen niet correct blijken te werken.

Niet-naleving en bijsturingsmaatregelen

Onderzoek en bijsturing, in geval van niet-naleving van milieubeleid, -doelstellingen of -normen van het bedrijf, ten einde :

- a) de oorzaak vast te stellen ;
- b) een actieplan op te stellen ;
- c) preventieve maatregelen te treffen op een niveau dat in verhouding staat tot het optredende risico ;
- d) controles uit te voeren om te garanderen dat eventueel genomen preventieve maatregelen doeltreffend zijn ;
- e) registratie van eventuele wijzigingen in de procedures als gevolg van bijsturingsmaatregelen.

5. *Milieubeheerdocumentatiebestand*

Aanleggen van documentatie met het oog op :

- a) een volledige presentatie van milieubeleid, -doelstellingen en -programma;
- b) documentering van belangrijke functies en verantwoordelijkheden ,

- c) beschrijving van de interactie van systeemelementen.

Aanleggen van bestanden om de naleving van de voorschriften van het milieubeheersysteem te bewijzen en aan te geven in hoeverre de geplande milieudoelstellingen zijn bereikt.

6 *Milieuaudits*

Beheer, implementatie en toetsing van een systematisch en periodiek programma voor de volgende punten :

- a) de vraag of de milieubeheersactiviteiten al dan niet stroken met het milieuprogramma en of zij doeltreffend worden uitgevoerd;
- b) de doeltreffendheid van het milieubeheersysteem bij de totstandbrenging van het milieubeleid van het bedrijf.

C. In aanmerking te nemen punten

In het kader van het milieubeleid en de milieuprogramma's, en bij de milieuaudit dienen de volgende punten te worden behandeld :

1. Beoordeling, controle en vermindering van de weerslag van de betrokken activiteit op de verschillende milieucompartimenten.
2. Energiebeheer, -besparing, -keuze.
3. Beheer, besparing, keuze en vervoer van grondstoffen ; waterbeheer en -besparing.
4. Beperking, recycling, hergebruik, vervoer en verwijdering van afval.
5. Evaluatie, controle vermindering van lawaai binnen en buiten de locatie.
6. Selectie van nieuwe productieprocedures en veranderingen in productieprocedures.
7. Produktplanning (ontwerp, verpakking, vervoer, gebruik en verwijdering).
8. Milieuprestaties en -praktijken van aannemers, onderaannemers en leveranciers.
9. Preventie en terugdringing van milieuongevallen.
10. Noodprocedures voor milieuongevallen.
11. Voorlichting en opleiding van het personeel op het gebied van de milieuproblematiek.
12. Voorlichting naar buiten toe over milieuzaken.

D. Goede beheerspraktijken

Het milieubeleid van het bedrijf moet gebaseerd zijn op de volgende beleidslijnen; regelmatig zal worden nagegaan of de bedrijfsactiviteiten stroken met deze beleidslijnen en met het beginsel van een "gestage verbetering" van de milieuprestaties.

1. Er wordt bij de werknemers op elk niveau een besef van verantwoordelijkheid voor het milieu bevorderd ;
2. De milieu-effecten van alle nieuwe activiteiten, produkten en productieprocessen worden van tevoren beoordeeld ;
3. De gevolgen van lopende activiteiten voor het plaatselijke milieu worden geëvalueerd en gecontroleerd, en elke belangrijke weerslag van die activiteiten op het milieu in het algemeen wordt onderzocht ;
4. De nodige maatregelen worden genomen om verontreiniging te voorkomen of uit te schakelen en, wanneer dit niet haalbaar is, verontreinigende emissies en de productie van afval tot een minimum te beperken en zuinig met hulpbronnen om te gaan, met inachtneming van eventuele schone technologieën ;
5. De nodige maatregelen worden genomen om lozingen van materialen of energieverliezen ten gevolge van ongevallen te voorkomen.
6. Er worden controleprocedures ingevoerd en toegepast om de naleving van het milieubeleid na te gaan, en indien voor deze procedures metingen en proeven dienen te worden uitgevoerd, de uitkomsten daarvan te registreren en de geregistreerde gegevens bij te werken
7. Er worden procedures en maatregelen vastgesteld en bijgewerkt voor het geval dat wordt geconstateerd dat het milieubeleid of de milieudoelstellingen of -oogmerken van het bedrijf niet worden nagekomen.
8. Er worden in samenwerking met de overheidsinstanties noodprocedures ingevoerd, en bijgewerkt, om de effecten van eventuele lozingen in het milieu ten gevolge van ongevallen tot een minimum te beperken.
9. Aan het publiek wordt de nodige informatie verschaft om de milieu-effecten van de activiteiten van het bedrijf te begrijpen en er dient naar een open dialoog met het publiek te worden gestreefd.
10. Aan de cliëntèle worden de nodige adviezen verstrekt over de belangrijke milieuaspecten van het hanteren, het gebruik en de verwijdering van de door het bedrijf vervaardigde produkten.

11. Er dienen maatregelen te worden getroffen om ervoor te zorgen dat onderaannemers die op de locatie voor het bedrijf werkzaam zijn, milieunormen hanteren die gelijkwaardig zijn aan die van het bedrijf."

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse regering van 26 juni 1996 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning alsook van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne,

Brussel, 26 juni 1996

De minister-president van de Vlaamse regering,

Luc VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS